«Κλειδί» η έννοια της ροής

«Θηβαΐς XII: Ικεσία» του Στάτιου από τη Θεατρική Ομάδα Ανεράδα

Σκηνοθεσία/διασκευή/μετάφραση: Μαγδαλένα Ζήρα
Μουσική: Γιώργος Κόλιας
Χορογράφος: Μάχη Δημητριάδου-Lindahl
Σκηνογράφος/ενδυματολόγος: Μάγια Αγγελή
Σχεδιασμός φωτισμών: Γιώργος Λάζογλου
Συμπαραγωγή: Παραπλεύρως Παραγωγές (Ευριπίδης Δίκαιος)
Παίζουν: Ανθή Αντωνιάδου, Μαρίνα Βρόντη, Χριστιάνα Λάρκου, Τζωρτζίνα Τάτση
Χορεύτρια: Λένα Χατζηδάκη
Μουσικοί: Πέτρος Γεωργκάτζης, Ευριπίδης Δίκαιος, Δώρος Ζήσιμος, Γιώργος Κόλιας

Χρησιμοποιώντας τη μέθοδο της ομαδικής θεατρικής αφήγησης, η Μαγδαλένα Ζήρα πετυχαίνει την απαραίτητη για την υπόθεση αδιάκοπη ροή της σκηνικής δράσης.

Η Μαγδαλένα Ζήρα παρουσιάζει τη δεύτερη σκηνοθετική της δουλειά στην Κύπρο. Αν στην «Τρύπα του κουνελιού» στο ΘΟΚ στην αρχική φάση της δουλειάς της μάλλον χρειάστηκε να πείσει τους ιθύνοντες, να κερδίσει την εμπιστοσύνη του θιάσου, να κρατήσει τον έλεγχο της παραγωγής, να κάνει πράξεις δραστικές και «κατακτητικές», η «Θηβαΐς» πρέπει να γεννιόταν πολύ διαφορετικά. Η θεατρική παράσταση είναι το τέλος μιας διαδρομής, η αρχή της οποίας περνάει από φιλολογικά πεδία. Η επιλογή, η διασκευή και η μετάφραση του κειμένου αποτελούν σοβαρή φιλολογική δουλειά που έγινε από την ίδια τη νεαρή δημιουργό πάντα με την προοπτική της θεατρικής υλοποίησης.

Μια εσωτερική συνεργασία των δύο της υποστάσεων, φιλολογικής και σκηνοθετικής, έδωσε στη Μαγδαλένα Ζήρα τη δυνατότητα να μεταβάλει την επική αφηγηματικότητα του Στάτιου σε θεατρική, να επιλέξει από τα δώδεκα βιβλία της «Θηβαΐδας» τη συγγενική με τις πλοκές των τριών τραγωδιών («Επτά επί Θήβας», «Ικέτιδες», «Αντιγόνη») ενότητα και μ' αυτόν τον τρόπο να φωτίσει τη δική της παράσταση με τη δανεισμένη απ' αυτές θεατρικότητα, ενεργοποιώντας μέσω των αρχέτυπων μυθολογημάτων τη συναισθηματική μνήμη των θεατών του δικού της θεάματος.

Η επιδεικτική ρητορικότητα του πρωτότυπου κειμένου του Πούμπλιου Παπίνιου Στάτιου, ο επιβαλλόμενος από την εποχή του Κβιντιλλιανού κλασικισμός θα μπορούσαν να αποτελέσουν εμπόδια στην πορεία της δραματοποίησης του κειμένου, αλλά αυτού του είδους τα προβλήματα λύθηκαν στο επίπεδο της μετάφρασης και της διασκευής. Χρησιμοποιώντας την τόσο δουλεμένη στις σύγχρονες θεατρικές πρακτικές μέθοδο της ομαδικής θεατρικής αφήγησης, η Μαγδαλένα Ζήρα πετυχαίνει την απαραίτητη για την υπόθεση του έργου αδιάκοπη ροή της σκηνικής δράσης. Η έννοια της ροής, της συνεχούς κίνησης φυσικά αποτελεί «κλειδί» για όλα τα συμβαλλόμενα μέρη της παράστασης. Πρόκειται για μια «road tragedy», τραγωδία πορείας, όταν οι γυναίκες του Άργους πορεύονται στη Θήβα για να πάρουν τους νεκρούς τους, για να στείλουν τους πεθαμένους τους σε μια άλλη πορεία. Οπότε, ούτε η κίνηση ούτε ο λόγος πρέπει να σταματούν, αλλιώς θα σταματήσει να λειτουργεί η παράσταση.

Το αεικίνητο της παράστασης επιτυγχάνεται με τη δουλειά όλων των συνδημιουργών της. Η χορογραφία της Μάχης Δημητριάδου-Lindahl καλύπτει σχεδόν όλη τη διάρκεια της παράστασης, χωρίς να τη μετατρέπει σε χορόδραμα, πραγματικά κινεί το λόγο, δίνει μορφή στο τραγικό συναίσθημα. Η σύγχρονη χορογραφική πλοκή δεν διεκδικεί ανταγωνιστικά την προσοχή του κοινού ούτε και συγκρούεται υφολογικά με την όμορφη μουσική του Γιώργου Κόλια, παρόλο που η τελευταία ήταν πιο παραδοσιακή, πιο κοντά στις δημοτικές ρίζες.

Το αεικίνητο της παράστασης επιτυγχάνεται με τη δουλειά όλων των συνδημιουργών της

Αλλά και το εικαστικό μέρος της «Θηβαΐδας», που συνήθως αποτελεί την πιο στατική πτυχή μιας θεατρικής παραγωγής, συνέβαλλε στην εντύπωση της συνεχούς ροής. Η επίστρωση της σκηνής λειτουργούσε ως επιφάνεια νερού. Οι αντανακλάσεις των φιγούρων πολλαπλασίαζαν τις κινήσεις. Το παιχνίδι με τις κάθετες επιφάνειες ενίσχυε την ιδέα της διαδρομής. Ο καθρέφτης έφερνε τις ηρωίδες αντιμέτωπες με το χρέος και τη μοίρα τους. Ο συμβολισμός στην πρόταση της σκηνογράφου και ενδυματολόγου της παράστασης Μάγιας Αγγελή, διακριτικός, αλλά ευανάγνωστος.

Ο μικρός θίασος υπήρξε εύπλαστος στα χέρια της σκηνοθέτιδας. Η αφηγηματικότητα του κειμένου δεν επέτρεπε τη δημιουργία αδρών τρισδιάστατων μορφών, η υποκριτική της παράστασης μοιάζει περισσότερο με ανάγλυφη σύνθεση. Κινησιακά και φωνητικά όλη η ομάδα ανταποκρίθηκε στις απαιτήσεις ενός σύνθετου είδους, ενός χοροθεάτρου όπου η υποκριτική με την παραδοσιακή έννοια ήταν μόνο μέρος της δράσης. Όμως εκεί που υπήρχαν δραματικές κορυφώσεις, η Τζωρτζίνα Τάτση (Αργεία) και η Χριστιάνα Λάρκου (Αντιγόνη) ήταν εκείνες που μπορούσαν ν' ανεβάσουν την ένταση και να βαθύνουν το λυρισμό.

ΝΟΝΑ ΜΟΛΕΣΚΗ